

Институт за истраживање српских страдања у XX веку

МАСОВНИ ЗЛОЧИНИ ФЕБРУАРА 1993.

Приредила: Драгана Гавриловић

14. ФЕБРУАР 1993.

Поникве, релативно нешто веће село (Срба 158, Југословена 7, осталих 2) у Општини Чајниче напали су **14. фебруара 1993.** наоружани муслимани, највероватније регрутовани из околних муслиманских насеља са подручја чајничке, рогатичке, вишеградске и горажданске општине, припадници Армије БиХ. Јединица нападача, јачине око 500 војника, до српских села Општине Чајниче провукла се из Горажда преко југословенске, односно црногорске, границе и територије (подручје општине Пљевља). Тиме је изненадила незаштићене мештане, више српских села која су им била на путу. Приликом напада, посебно у насељу Тројан, убили шеснаест цивилних лица српске националности, многе од њих масакрирали хладним оружјем, а не мали број похватаних мештана (највише са презименом или из породице Машић), одвели у неке "сабирне центре", односно раније формиране логоре у Горажду, где им се изгубио траг. Дуго су српску страну уцењивали и обмањивали да ће пустити затворенике не само из Поникава, већ и из Гламочевића и Бучковића, уколико им се у наредних пар седмица за размену да одговарајући број муслимана. Српска страна није могла да удовољи уцени јер нису имали ни "сабирне центре", ни логоре ни затворене муслимане. Затечену српску имовину и скромне залихе хране из Тројана, односно Поникава, муслимани су опљачкали, однели својим кућама, а што нису могли однети разорили су и спалили. (Према неким доста убедљивим тврдњама из тог времена, напад на више села општине Чајниче 14. фебруара 1993, убиства и заробљавање доста великог броја мештана, био је узрок што су припадници једне српске јединице самовољно у Увцу, општина Штрпце, из воза извели 19 путника муслимана и понудили их за размену. До размене није дошло јер муслимани нису, према ранијем обећању, ослободили затворене Србе. Видевши да су обманути и да су српски затвореници највероватније поубијани, уследила је освета. Стрељани су, такође недужни, муслимани из воза. Од тада се са овог подручја као нестало води више лица српске националности. Можда су то жртве које су муслимани прво живе понудили за размену, а касније поубијали и зато одустали од

размене. Још је у току процес Србима који су учествовали у хапшењу и стрељању муслимана из воза.)

Жртве: 1) Душанка Машић, 1943; 2) Бранко Машић-Брано; 3) Ивана Машић, 1987; 4) Његош Машић; 5) Полка Машић, 1963; 6) Трифко (Љубо) Дачевић, 1939; 7) Божо (Петар) Дачевић, 1934; 8) Станојка Дачевић-Станија, 1934; 9) Душко (Илија) Катана, 1955; 10) Вучко Ковачевић; 11) Стево (Мирко) Ковачевић, 1941; 12) Чедо Поповић; 13) Душан (Јевто) Чокорило, 1948; 14) Даринка Пјевић, 1923; 15) Жељко (Гојко) Машић, 1979; 16) Мирослав (Радомир) Крнотић 1951.

Гламочевићи, мешовито село са знатно већим бројем мештана српске националности (Срба 70, муслимана 20), односно у највећој мери његов српски заселак Млакве, у Општини Чајниче, нападнуто је у раним јутарњим часовима **14. фебруара 1993.** Напад је извршен неочекивано са територије СРЈ, односно Црне Горе одакле су дошли наоружани припадници Армије БиХ, јачине преко 200 војника, претходне године добровољно регрутованих из околних муслиманских насеља Чајничка и суседних општина. Приликом напада на Гламочевиће и запоседања српског засеока Млакве масакрирано је шест цивилних лица српске националности. Остали мештани, пре свега жене са децом, под веома тешким зимским условима једва се живи извукли на слободну српску територију. Имовина жртава и осталих избеглих становника засеока Млакве скоро до темеља је опљачкана, спаљена и разорена.

Жртве: 1) Милан (Добривоје) Вујовић, 1939; 2) Ратко (Здравко) Крезовић, 1940; 3) Радован (Владо) Станишић, 1946; 4) Алекса Танасковић, 1913; 5) Тодор (Новица) Јањић, 1937; 6) Мирко (Божо) Ласица, 1946.

Бучковићи, мало село на, такође, малој реци Безујанци у Општини Чајниче, са нешто већим бројем српског у односу на муслиманско становништво (Срба 63, муслимана 42). Српски део села су **14. фебруара 1993.** неочекивано напали веома бројни наоружани локални муслимани, припадници Армије БиХ, који су на територију Општине изненада пристигли из Југославије и Црне Горе. У време напада највећи број мештана је избегао у оближње шуме и суседна села под српском влашћу. Па и поред тога муслимани су ухватили и масакрирали три лица, цивила српске националности из Бучковића. Једног од њих спалили су заједно са кућом у којој је живео. Том приликом после извршене пљачке до темеља су уништене 22 српске куће и знатно више осталих приватних пословних објеката.

Жртва: 1) Млађен (Радован) Дракула, 1940; 2) Никола Пљеваљчић и 3) Владо Ђуковић.

23. ФЕБРУАР 1993.

Врнојевићи, (Хрвата 3, муслимана 1, Срба 330) већ помињано српско село у Општини Живинице у коме се први масован злочин догодио 21. јуна 1992. Од почетка рата у село су, уз претње, преметачине, псовке и најразноврснија шиканирања српског становништва, у више наврата упадале разне војне и полицијске формације из Живиница и околних муслиманских и хрватских места у наводној потрази за скривеном војном опремом, оружјем и радиостаницама. У међувремену, Срби су се кришом, преко Коњуха, исељавали и све масовније прелазили и налазили заштиту на територији под влашћу РС. Поновни злочин у овом селу се догодио на **Задушнице, 23. фебруара 1993.** Треба напоменути да ни припадницима Армије БиХ ни полицијским патролама ни једном приликом није пружен оружани отпор и није било ни најмањег повода за убиства и стална злостављања мештана. Становници Врнојевића били су лојални муслиманским властима своје Општине и БиХ. И ово село је, после свега што се догодило на задушнице, на крају остало опљачкано, разорено и етнички очишћено од српског становништва.

Жртве: 1) Љепосава Стевановић, 1942. и њен син 2) Здравко (Жарко) Стевановић, 1963; 3) Чедо (Симеун) Јовановић, 1943; и његова супруга 4) Винка Јовановић, 1942; 5) Десимир (Симо) Јовановић-Десо, 1937; 6) Момир Јовановић, 1957; малолетни 7) Радан (Славко) Мијатовић, 1976; 8) Душан Петровић, 1936.

МАСОВНИ ЗЛОЧИНИ ФЕБРУАРА 1995.

Приредила: Драгана Гавриловић

27. ФЕБРУАР 1995.

Перна, релативно мало српско село (Срба 136) у Општини (Босанска) Крупа на Уни у последњој ратној години нашло се на путу и веома жестоком удару муслиманских оружаних формација Петог, или познатог Бихаћког, корпуса Армије БиХ. Најтежи напад на Перну муслимани су извршили **27. фебруара 1995.** Том приликом убијено и рањено више лица српске националности.

Жртве: 1) Илија (Стојан) Бероња, 1957; 2) Симо (Марко) Беслаћ, 1947; 3) Гојко (Дмитар) Болтић, 1958; 4) Радован (Ђуро) Блануша, 1967.